

Uchwała Nr V/20/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

z dnia 22 stycznia 2024 roku

**w sprawie opinii dotyczącej możliwości sfinansowania deficytu
budżetowego oraz prawidłowości planowanej kwoty długu
Gminy Witonia**

Na podstawie art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1325),

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi:

1. Tomasz Karwicki - przewodniczący
2. Anna Adamczewska - członek
3. Krzysztof Kozik - członek

uchwala, co następuje:

- 1) opiniuje pozytywnie z uwagami możliwość sfinansowania w 2024 roku planowanego deficytu budżetu Gminy Witonia,
- 2) opiniuje pozytywnie z uwagą prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Witonia, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań oraz sposób sfinansowania spłaty długu, tj. z zachowaniem relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował opinię zawartą w sentencji niniejszej uchwały biorąc pod uwagę uchwały Rady Gminy Witonia:

- uchwałę nr LXX/365/23 z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2024-2036,
- uchwałę nr LXX/366/23 z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Witonia na rok 2024.

Rada Gminy Witonia uchwaliła budżet Gminy z deficytem w wysokości 6.770.016,00 zł oraz postanowiła, że tenże deficyt zostanie pokryty przychodami z tytułu: kredytów w kwocie 3.532.178,00 zł, nadwyżki budżetu z lat ubiegłych w kwocie 2.244.537,00 zł, niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 700.072,00 zł,

wolnych środków z lat ubiegłych w kwocie 293.229,00 zł. Określony deficyt budżetu oraz wskazane źródła jego sfinansowania są zgodne z art. 217 ustawy o finansach publicznych.

Z przedłożonej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynika, że w latach 2024-2036 zachowana zostanie zasada określona w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W latach 2026-2036 prognozowane dochody bieżące budżetów zaplanowano w wysokościach wyższych od wydatków bieżących, zakładając osiągnięcie w każdym roku tzw. nadwyżek operacyjnych. W 2025 roku zaplanowane dochody bieżące budżetu są równe planowanym wydatkom bieżącym. Natomiast dla 2024 roku Gmina Witonia prognozuje dochody bieżące w wysokości niższej od wydatków bieżących (tzw. deficyt operacyjny) na poziomie 378.445,00 zł, przy jednoczesnym założeniu wydatków bieżących na poziomie niższym od dochodów bieżących powiększonych o przychody z tytułu nadwyżki budżetu z lat ubiegłych oraz przychody z tytułu wolnych środków z lat ubiegłych, zatem zachowana zostanie zasada określona w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Przy powyższym Skład Orzekający zwraca uwagę, że wprawdzie przepisy dopuszczają możliwość planowania deficytu operacyjnego budżetu, jednakże w praktyce takie działanie jest niekorzystne dla jednostki samorządu terytorialnego i świadczy o jej trudnościach w zakresie zbilansowania podstawowej działalności, co m.in. odzwierciedla poziom obciążenia budżetu spłatą długu w latach 2030-2031.

Przyjmując za podstawę wyniki analizy przedłożonych Izbie dokumentów, przy założeniu pełnej realizacji wielkości w nich wykazanych oraz przy założeniu, że uwzględniona zostanie uwaga sformułowana odnośnie pkt 2 niniejszej uchwały (dotycząca możliwości spłaty długu przez Gminę), w ocenie Składu Orzekającego, w latach spłaty długu, Gmina Witonia ma możliwość zachowania prawem przewidzianych ograniczeń w zakresie wskaźników obciążenia budżetów lat następnych spłatą długu, zatem posiada możliwość sfinansowania planowanego deficytu określonego w budżecie na 2024 rok.

Prognoza kwoty długu stanowiąca część wieloletniej prognozy finansowej sporządzona została na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania, co jest zgodne z art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Według danych zawartych w wieloletniej prognozie finansowej kwota długu Gminy Witonia na koniec 2024 roku wyniesie 6.219.915,33 zł, co stanowi 20,77% planowanych na ten rok dochodów budżetu. W uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przyjęto założenie, że w 2024 roku spłata zobowiązań zaliczanych do długu finansowana będzie przychodami z tytułu wolnych środków z lat ubiegłych oraz przychodami niezwiązanymi z zaciągnięciem długu (spłatą pożyczek udzielonych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej). W 2025 roku źródłem spłaty długu będą planowane do zaciągnięcia przychody zwrotne. Z kolei w latach 2026-2036 Gmina prognozuje, że dług zostanie sfinansowany nadwyżkami budżetów, które *de facto* zostaną wypracowane z nadwyżek operacyjnych. Ponadto z prognozy wynika, że dług Gminy zostanie spłacony do końca 2036 roku.

Zgodnie z regułą wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych dla danej jednostki samorządu terytorialnego obliczany jest indywidualny wskaźnik dopuszczalnego

obciążenia budżetu z tytułu spłaty długu tej jednostki. Przy realizacji założonych w prognozie kwoty długu wielkości, Gmina Witonia wykazała, że w latach 2024-2036 obciążenie budżetów z tytułu spłaty długu kształtować się będzie poniżej wskaźnika dopuszczalnego ustalonego dla danego roku, zatem spełniona zostanie reguła z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Jednakże Skład Orzekający zwraca uwagę, że w latach 2030-2031 poziom obciążenia budżetów spłatą długu oscylować będzie w granicach wskaźnika dopuszczalnego, gdyż wspomniana relacja przedstawia się odpowiednio: 2,47%/3,36% (różnica 0,89 p.p.), 2,87%/3,80% (różnica 0,93 p.p.). W ocenie Składu Orzekającego powyższe oznacza, że we wskazanych latach możliwość spłaty długu Gminy Witonia obciążona jest ryzykiem. Zdaniem Składu Orzekającego zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych będzie wymagało pełnej realizacji prognozowanych założeń, w tym w szczególności osiągnięcia wskaźników jednorocznych (*wiersz 8.2 załącznika nr 1 do wieloletniej prognozy finansowej*) w wielkościach nie niższych niż przyjęto w prognozie. Skład Orzekający podkreśla także, że przy realizacji założeń zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Witonia należy przede wszystkim mieć na uwadze wykonanie nadwyżek operacyjnych w przyjętych wielkościach, bowiem wysokość wykonanych nadwyżek operacyjnych wpływa na wielkość dopuszczalnego wskaźnika spłaty długu, jak również na możliwość realizacji przyjętych zadań inwestycyjnych, a także począwszy od 2026 roku na możliwość spłaty długu Gminy bez konieczności zaciągania przychodów zwrotnych.

Reasumując, przyjęte w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej założenia będą wymagały, począwszy od 2024 roku bieżącego monitorowania. W przypadku, gdyby założenia finansowe przyjęte w prognozie nie były osiągnięte koniecznym stanie się dokonanie korekty wielkości w niej przyjętych dla zapewnienia spełnienia przez Gminę Witonia reguł fiskalnych wynikających z ustawy o finansach publicznych.

Mając powyższe na względzie Skład Orzekający postanowił wydać opinię jak w sentencji niniejszej uchwały.

Stosownie do art. 230 ust. 4 oraz art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) niniejsza opinia podlega publikacji przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący
Składu Orzekającego

Tomasz Karwicki